

Da li algoritmi mogu stvoriti lepo? Percepcije i predrasude prema AI umetnosti

Ivan Stojilović¹

¹Filozofski fakultet, Univerzitet u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici

istojilovic@gmail.com

Prethodnih deset godina, veštačka inteligencija (AI) prodire u oblasti za koje se nekada verovalo da su isključivo ljudske, kao što su umetnost i kreativnost. AI-potpomognuta i AI-generisana umetnost, stvorena kroz složene algoritme i mašinsko učenje, dovodi u pitanje dosadašnje definicije kreativnosti, umetnosti i umetnika. Kada je 2018. godine AI-generisano umetničko delo "Edmond de Belami" prodato na aukciji u Kristiju za neverovatnih 432.500 dolara, ono je izazvalo žestoku debatu o umetnosti stvorenoj od strane ljudi naspram mašina, postavljajući pitanja o tome kako ljudi percipiraju AI-generisanu umetnost i kako te percepcije oblikuju stavove javnosti prema tehnologiji i inovacijama. AI je preuzela različite uloge u svetu umetnosti, stvarajući originalna dela ili radeći rame uz rame sa umetnicima.

Istraživanja pokazuju različite reakcije na AI-generisanu umetnost. Većina ljudi ima poteškoće da prepozna da li je delo stvorio umetnik ili algoritam, uz pokazivanje snažne pristrasnosti u korist umetnosti koju su kreirali ljudi. Dok neki tvrde da AI nedostaje emocionalna dubina i namera, drugi smatraju da AI može unaprediti kreativnost nudeći nove alate i perspektive. Preferencije za umetnost generisanu od strane AI-a variraju u zavisnosti od crta ličnosti, stavova prema tehnologiji i stila umetničkog dela. Osobe koje su visoko otvorene za nova iskustva ili prema novim tehnologijama uglavnom su prijemčivije za eksperimentalne oblike umetnosti, uključujući AI umetnost.

Autor će predstaviti nalaze iz dve studije koje istražuju preferencije za umetnost kreiranu od strane ljudi naspram umetnosti generisane AI-om i kako faktori kao što su crte ličnosti, stavovi prema AI-u i umetnička interesovanja oblikuju te preferencije. Rezultati obe studije otkrivaju opštu preferenciju za umetnost stvorenu od strane ljudi, ali takođe ističu nijansiran odnos između otvorenosti, pojačane svesnosti, magijskog mišljenja, pozitivnih stavova prema AI-u i interesovanja za umetnost u oblikovanju preferencija za AI-generisane radove. Ovo istraživanje osvetljava složeni odnos između individualnih razlika i sve veće uloge tehnologije u kreativnom izražavanju.